

CHARVÁT® magazín

FIREMNÍ ZPRAVODAJ | ČÍSLO 3 | ROČNÍK IV.

CHARVÁT AXL
zvyšuje kompetence
v letecké výrobě
strana 3

Jan Hásek
prezentuje vývoj
prototypu podvozku
strana 4

**Nová lakovna
v Bardejově**
investice roku 2020
strana 5-6

**NENÍ CÍLEM KRIZI PŘEŽÍT.
CÍLEM JE V NÍ PROTI
KONKURENCI POSÍLIT.**

Dr. Jiří Charvát
hodnotí
aktuální situaci ve skupině
strana 7

Tomáš Chvátal
o letecké výrobě
1944-1945 v Semilech
strana 13-14

**Aktuality
z Jockey klubu**
otevření dostihové sezóny
strana 15

SLOVO REDAKTORA

Vážení čtenáři, někteří z nás již sejmuli v práci roušky a někteří dokonce plánují dovolené. Děti konečně začaly chodit do školy a v restauraci si můžeme dát zase oběd nebo pivo. Doba je však stále podivná a zmatená. Slavný columbijský spisovatel Gabriel García Márquez, držitel Nobelovy ceny za literaturu, napsal obdivuhodné romány, novely a povídky. Některé názvy jeho knih evokují současnou situaci. Připomenu alespoň „Láska za časů cholery“, „Sto roků samoty“, „Kronika ohlášené smrti“ nebo „Žít, abych mohl vyprávět.“ Méně se do tohoto seznamu hodí jeho poslední dílo: „Na paměť mým smutným courám“. Česká televize vysílá seriál Láska za časů korony. Kdepak se asi inspirovali? Má to být seriál humorný. Bohužel nesleduji, takže neumím posoudit humornost pandemie. Pravda je, že s humorem jde všechno lépe. Například je všeobecně známo, že nepřekonatelný drsňák Chuck Norris se s koronavirem vypořádal během několika vteřin. Ale bylo mu ho líto, tak ho nechal žít...

V minulém vydání jsme se hrdě hlásili k celonárodnímu heslu, že společně to všechno zvládneme. A nyní nastal čas se ohlédnout, jak to všechno bylo a kde jsme dnes. V tomto vydání se dozvíte, jak se s nouzovým stavem vypořádali ve všech stěžejních firmách naší skupiny. Je to zajímavé čtení, je to opravdu různé a každý ředitel či vedoucí pracovník na to má svůj specifický pohled. Nezbyvá, než v hlubokém předklonu smeknout přede všemi, kteří se svou každodenní prací podílejí na stabilitě skupiny CHARVÁT v této složité době.

Jiří Franc

CHARVÁT® magazín

PŘÍJEM ŽÁDOSTÍ O PODPORU Z NADAČNÍHO FONDU JUDr. JIŘÍHO CHARVÁTA

Současná omezení ekonomické aktivity přivádějí do finančních obtíží více rodin či lidí než v běžně fungujícím hospodářství.

Proto jsme žádosti o příspěvek z Nadačního fondu začali přijímat v letošním roce dříve než obvykle, počínaje 1. 5. 2020.

Příspěvky z Nadačního fondu budeme v tomto roce více zaměřovat na výpomoc právě v sociální oblasti.

Uzávěrka žádostí je 30. 6. 2020.

Do Nadačního fondu přispívají čtyři největší firmy ve skupině CHARVÁT. Jsou to Charvát Group s.r.o. ve Zbraslavicích, CHARVÁT AXL Semily, CHARVÁT CTS Okřínek a CHARVÁT STROJÁRNE Bardejov.

Svá doporučení zasílejte buď e-mailem nebo poštou na níže uvedené kontakty
Zbraslavice

charvat@charvat-chs.cz

Nadační Fond JUDr. Jiřího Charváta, Zbraslavice 394, 285 21 Zbraslavice

Semily

nadace@charvat-axl.cz

CHARVÁT AXL a.s., 3. května 800, Semily 51301

Okřínek

Jirakova.Andrea@charvat-cts.cz

CHARVÁT CTS a.s., Okřínek 53, 290 01 Poděbrady

Bardejov

info@charvat-strojarnes.sk

CHARVÁT STROJÁRNE a.s., Duklianska 21, 085 01 Bardejov

Projekty, které se rozhodneme podpořit, zveřejníme, stejně jako tuto výzvu, na našich webových stránkách a v regionálním tisku.

Diana Charvátová

■ Pravidelně přispíváme na činnost Dětského domova Sázava.
Foto z naší návštěvy v r. 2018 (Fotografie vyšly v čísle 4/2018)

CHARVÁT AXL ZÍSKÁVÁ NOVOU KOMPETENCI – VÝVOJ LETECKÝCH PODVOZKŮ

Příběh přípravy ojedinělého kontraktu v novodobé historii CHARVÁT AXL přibližuje v rozhovoru Michal Dolejš.

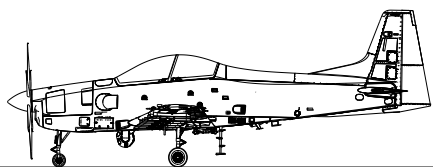
Na počátku všeho bylo moje pověření od Dr. Charváta v r. 2018. Dostal jsem tehdy na starosti leteckou výrobu v CHARVÁT AXL Semily. Nějaká letecká výroba tam již běžela pro Aero Vodochody (výroba dílů pro letecké podvozky) a rozebíhala se výroba leteckých podvozků pro italskou firmu TECNAM. Je veliký rozdíl, jestli vyrábíte díly nebo podvozek na zakázku, bez vlastního vývoje, nebo jestli začínáte od začátku s vývojem kompletního podvozku a pokračujete v jeho výrobě. Ten rozdíl je v dosažené přidané hodnotě a tím i cenotvorbě. Navíc získáváte potřebné kompetence.

Začalo to v Paříži

V červnu roku 2018 byl CHARVÁT AXL pozván do Paříže na podnikatelskou delegaci firem leteckého průmyslu na naši ambasádu v Paříži. Bylo to setkání českých výrobců s nákupčími předních světových firem v oblasti výroby letadel (AIRBUS, SAFRAN a další). Setkání se uskutečnilo pod záštitou Ministerstva průmyslu a obchodu. Pro mě to mělo obrovský význam, protože jsem zjistil, jaké jsou požadavky těchto firem. Navíc jsme se dostali do podvědomí jako jediný výrobce leteckých podvozků v ČR. Zřejmě se to dostalo do podvědomí i zástupci Czech Investu, který nás oslovil na podzim téhož roku s tím, že letecký výrobce ze Spojených arabských emirátů poptává výrobce podvozku pro svůj letoun. Projevili jsme zájem s tím, že se na tom alespoň něco naučíme.

Příprava nabídky

Nabídka podobného typu není papír o dvou stránkách. Jsou to desítky stran s mnoha výpočty, detaily, nákresy technickým řešením a jednotlivými kroky realizace. Připravili jsme tedy podrobnou nabídku, obsáhlý dokument. Stále jsme to brali jako zkoušku těchto

postupů. Ovšem ono to pokračovalo! Pozvali mne do Emiráťů, do sídla firmy potenciálního zákazníka, firmy CALIDUS, v Abú Dhabí. Takže jsem tam začátkem roku 2019 vyrazil s power pointovou prezentací a dalšími informacemi. A opět jsem si myslel, že to tím skončí.

Návštěva zákazníka v Semilech

K našemu překvapení se poté zákazník objednal na návštěvu v Semilech. Tak to už v nás hrklo a opět jsme absolvovali přípravu na jednání. Měsíc po mé prezentaci v Abú Dhabí přiletěla pětičlenná delegace investora do Semil. Jeho zástupci byli zkušení odborníci s praxí z velkých společností z leteckého průmyslu, takže věděli přesně co chtějí, na co mají zeptat a co chtějí vidět. Celkem strávili v Semilech a u našich partnerů 4 dny. A zase jsme čekali. Čekali jsme poměrně dlouho, až do srpna. V srpnu 2019 přišel návrh smlouvy.

Dohadování smlouvy v Abú Dhabí

To bylo náročné období. Všechno jsme museli znovu projít, znovu zkoumat, jestli dokážeme smluvním podmínkám vyhovět, případně které se musí změnit. A znovu jsem letěl do Emiráťů, obhájit smlouvu z naší strany. Připravoval jsem si obhajobu po večerech. Finální jednání o technické revizi smlouvy a o cenách bylo v říjnu 2019. Den trvalo jednání o technických podmínkách, kdy proti mně sedělo pět zkušených specialistů. Druhý den probíhalo jednání s oddělením nákupu ohledně detailních podmínek dodávky a následného servisu. Třetí den jsme projednávali finální podobu smlouvy, finalizovali konečné podmínky.

Poslední fáze před podpisem

Opět jsme čekali na výsledek rozhodnutí zadavatele. Opozdilo se z několika důvodů. Jednak do toho přišla celkem nečekaně konkurenční nabídka, takže jsme čekali na výsledek jejího posouzení. Zadavatel se rozhodl pro nás. A zbývalo také dořešit povolení k vývozu vojenského materiálu – exportní licenci. Pomohl nám s tím nakonec Strojimport. Potom zaútočili Američané na Irán, situace na Arabském poloostrově byla nepřehledná a banky nám odmítly poskytnout bankovní garance, které jsme byli dle smlouvy povinni poskytnout. Čekalo nás tedy ještě další jednání o podobě smlouvy.

■ Michal Dolejš

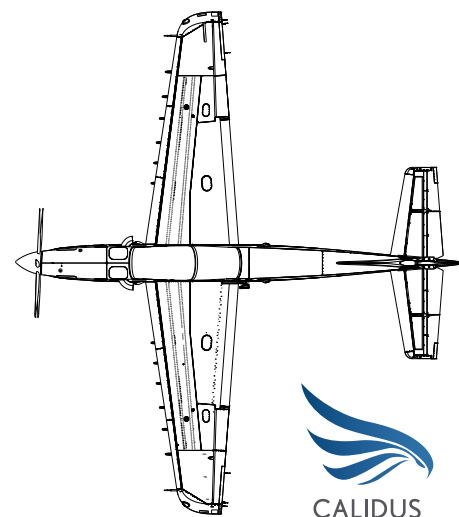
Vše se nakonec podařilo vyřešit a smlouvu jsme podepsali 2. dubna 2020. Projekt se mohl rozeběhnout.

K čemu nás smlouva zavazuje:

Jedná se o kontrakt v délce trvání 36 měsíců. Předmětem kontraktu je vývoj a výroba tří prototypů leteckých podvozků pro konkrétní typ letadla. První prototyp musí být dodán do osmnácti měsíců. CHARVÁT AXL k tomu dodá kompletní dokumentaci potřebnou pro certifikaci letadla. Celý projekt je časově odstupňován po šesti měsících. Hodnota kontraktu se pohybuje kolem 5ti milionů USD.

Projekt je významný zejména z toho důvodu, že jsme byli nuceni vytvořit kompletně nové oddělení konstrukce leteckých podvozků a získali tak zcela novou kompetenci.

Michala Dolejše se ptal Jiří Franc

VÝROBĚ PODVOZKU PŘEDCHÁZÍ JEHO VÝVOJ

V pražském administrativním centru Rustonka si firma CHARVÁT AXL pronajala kanceláře a umístila do nich své nové vývojové oddělení. Aktuálně zde pracuje na vývoji nového podvozku celkem pět konstruktérů a výpočtářů – Jan Hásek, Radek Neumann, Ondřej Marek, Tomáš Kroulík a Oleksandr Tafiihuk. Všichni jsou již kmenoví zaměstnanci CHARVÁT AXL. O práci vývojového oddělení a o novém letounu B-350 firmy CALIDUS jsme si povídali s vedoucím oddělení, Janem Háskem.

■ Na snímku zleva Radek Neumann a Jan Hásek

Na úvod prosím o sumarizaci vašich úkolů, co vás čeká a nemine

CHARVÁT AXL získal zakázku na vývoj a výrobu podvozku pro letoun CALIDUS B-350. Jedná se o komplexní úkol, je tedy nutno udělat všechny postupné kroky vývojového cyklu: Navrhnout koncepci podvozku, odladit jí ke vzájemné spokojenosti se zákazníkem, zadat vývoj externě dodávaných komponentů, provést detailní konstrukční návrh, stanovit zatížení podvozku. Dále dimenzovat jednotlivé díly, zpracovat 3 D dokumentaci a výkresovou dokumentaci.

Poté podporovat výrobou, která bude probíhat v Semilech. Vyroběný prototyp podrobit zkouškám – funkčním a pevnostním. První fáze vývoje bude uzavřena dodáním letového prototypu zákazníkově.

Zatímco bude odběratel provádět pozemní a letové zkoušky s letounem osazeným naším podvozkem, poběží v Semilech výroba dalších prototypů. Jednak pro druhou vlnu laboratorních zkoušek – únavových a klimatických – a jednak druhého a třetího letového prototypu pro zákazníka.

Na závěr musíme vyhodnotit všechny provedené testy a sepsat technické zprávy, na jejichž základě bude moci zákazník certifikovat podvozkovou skupinu svého letounu.

vou vrtulí a dráhou, proto bude i podvozek dosti rozměrný. Pro představu – hlavní podvozková noha bude mít výšku zhruba 1,7 metru a bude vážit okolo 130 kilogramů.

K čemu bude letoun B 350 sloužit?

Je to víceúčelový cvičný letoun. Je určen k plnění řady úkolů jako výcvik pilotů, hlídkování a průzkum. Jedná se o projekt podporovaný vládou Spojených Arabských Emirátů, můžeme proto předpokládat, že hlavním zákazníkem bude vlastní letectvo, tedy stát.

V čem je to letadlo pro vás jako zkušeného konstruktéra výjimečné?

Řekněme, že se celkově nejedná o nějakou převratnou koncepci, B-350 je letadlo neobvyklé spíše svojí velikostí. V této kategorii nacházíme letouny spíše poloviční. Přináší to jistě spoustu výzev výrobcům letadla, instalace velmi výkonného motoru počínaje, přes rozměrnou vrtuli, až po obtížné zvládnutí reakčního momentu pohonné jednotky, tedy řešení ovladatelnosti letounu už při rozjezdu po dráze. V této kategorii není také dosud obvyklé, aby letadlo mělo celokompozitovou konstrukci.

Kolik času na to máte?

Na celou zakázku tři roky, na dodávku prvního letového prototypu 18 měsíců.

O jaký typ letadla se jedná?

Jde o jednomotorové turbovrtulové letadlo pro dva členy posádky. Je to letadlo poměrně mohutné, může nést bohatou výstroj, vzletová hmotnost je stanovena na 9 tun. Na svou kategorii je B-350 letadlo velké – rozpětí křídel je více než 16 metrů. V neposlední řadě musí být za všech okolností zaručena potřebná světlost mezi bezmála čtyřmetrovou

■ Tabulky, výpočty, nákresy... Na snímku zády při své každodenní práci člen vývojového týmu Tomáš Kroulík.

ptal se a fotil: Jiří Franc

■ Pohľad na súčasne miesto kde bude stat nova lakovna

INVESTICIÍ ROKU 2020 JE V BARDEJOVĚ NOVÁ LAKOVNA

V ČR máme pár dní od ukončení nouzového stavu a svět žije v nejistotě, jakou nikdo doposud nepoznal. Ale čas se zastavit nedá a prosperující firma musí investovat i v dobách, kdy ostatní začnou přešlapovat. Možná právě proto. Pořízení nové lakovny v CHARVÁT Strojárne nám přiblíží výkonný ředitel Pavol Klimek. Rozhovor jsme zvládli po mailu. Pan ředitel byl tak laskav a české otázky a medzitolky přeložil do slovenčiny...

Čo vás privedlo k obstaraniu novej lakovne?

Potreba novej lakovne vyvstáva už nejaký ten čas. Dôvodov je viac. Súčasná lakovňa bola postavená v rokoch 2005–2006 a odvtedy prakticky funguje v 2 až 3 zmennej prevádzke. Samozrejme až na výnimky spôsobené rôznymi krízami, kedy bolo menej práce.

Linka bola navrhnutá a postavená špeciálne pre vtedy začínajúcu výrobu hydraulických valcov pre zákazníka Claas, čiže na menšie až stredne menšie valce. Povedzme do dĺžky 1,5 m a celkovej váhy na traverzu cca. 150 kg. To samozrejme už dnes nepostačuje.

Súčasný technický stav si vyžaduje častý servis

Prakticky niet mesiaca či týždňa, kedy tam neriešime nejakú väčšiu či menšiu opravu resp. servisný zásah. Tým, že sme postupne získavali aj iné zákazky na väčšie hydraulické valce a nechceli sme o ne prísť, tak sme boli nútení hľadať spôsoby ako ich nastriekať

na súčasnej striekacej linke. Nejaký spôsob sa našiel (napr. striekanie valcov nie v vertikálnej polohe ale v naklonenej polohe napr. 45 stupňov). Takýto valec sme síce nastriekali ale na úkor niekedy preťaženia linky a kapacitného obmedzenia, keďže na traverzu sa dalo zavesiť iba 1 ks. Takže napr. za celú 1 pracovnú zmenu sme nastriekali iba 8–10 ks, takže to úplne „zabilo“ výrobnú kapacitu.

A keď takto fungujete dlhé roky, na technikom stave linky sa to muselo nejak prejavíť.

So vstupom do skupiny doplníme postupne sortiment výroby

Samozrejme potrebu novej striekacej linky vidíme aj z dôvodu, že odkedy sme vstúpili do skupiny Charvát, tak cieľom je aj orientácia na výrobu väčších hydraulických valcov. Napr. nový rozbiehajúci sa projekt pre Liebherr by sme už veľmi obtiažne a v mnohých prípadoch až nemožne dokázali nastriekať na súčasnej lakovni.

Nová lakovňa nám umožní aj rozvoj hydraulických valcov väčších rozmerov a váh.

Kedy sa začne s prácami na novej lakovni a kedy sa predpokladá uvedenie do prevádzky?

S prácami sa začne prakticky ihneď. Tak ako na strane dodávateľa linky (spracovanie výkresovej projektovej dokumentácie), tak aj na našej strane. Je totiž potrebné pripraviť pre novú lakovňu miesto. V priestoroch, kde bude nová lakovňa vybudovaná, sa totiž momentálne nachádza celé pracovisko prípravy

■ Pavol Klimek, výkonný ředitel

valcov pred a po striekaní (zátkovanie, kryt-kovanie, kontrola, sušenie, opravy, balenie a pod.) Okrem toho sa tam nachádza aj pec na práškovú farbu. To všetko treba premiestniť na iné miesto, tiež novo pripravované. Podľa zmluvy s dodávateľom by dodávka mala byť tak za 4–5 mesiacov. Montáž bude trvať okolo 1 mesiaca.

Takže sa uvažuje s uvedením do prevádzky niekde v októbri 2020.

To je veľa zmien, ktoré bude potrebné zvládnuť v krátkom čase...

U nás v Bardejove sme mali tento týždeň 12. 5. 2020 prvé stretnutie technického tímu, ktorí bude riešiť potrebné veci ohľadne premiestnenia a vybudovania nového pracoviska na spomínanú prípravu valcov pred a po nastriekaní, ako som spomínal vyššie. Keďže v súčasnosti sú všetky tieto činnosti pokope na jednom malom ohraničenom priestore a často dochádza k chaosu v materiálovom toku, je treba využiť túto situáciu a navrhnúť nové usporiadanie týchto pracovísk logicky podľa technologického postupu, aby sa tieto činnosti sprehľadnili, zjednodušili a hlavne skvalitnili. Výsledkom by mala byť vyššia produktivita a efektivita pracovníkov ako aj vyššia kvalita konečných výrobkov. Jednoducho povedané, aby hydraulický valec po príchode z výroby do priestorov lakovne postupoval všetkými operáciami postupne dopredu a nie dozadu. A na konci bude nastriekaný, skontrolovaný kus pripravený na expedíciu k zákazníkovi. Takže v prvom rade je úlohou tohto technického tímu navrhnúť takéto logické rozmiestnenie pracovísk. Paralelne musíme pracovať na vyčistení miest, kde bude toto nové pracovisko situované.

Čaká nás veľké upratovanie

Kto už bol v Bardejove, tak má nejakú predstavu o veľkosti výrobných hál (cca. 25 000 m²). A ja, hoc tam pracujem už 19 rokov, stále objavujem nové miesta, na ktorých som

nikdy nebol a je to tam pre mňa ako v takej „železnej džungli“.

Proste je treba vypratať všetok nepotrebný materiál, palety, skrinky, stoly, rôzny odpad a pod., a potom ďalej opraviť a natrieť podlahy, vyspraviť a namaľovať steny aj strop. Zabezpečiť osvetlenie, vykurovanie a pod. To sú tie najnutnejšie opravy.

Prečo ju nepostaviť na tzv. „zelenej lúke“, miesta máte v areáli dost' ...

Stavbu na zelenej lúke sme zavrhlí. Dalo by sa síce to zjednodušiť, postaviť novú lakovňu, vedľa dať zopár stolov na zátkovanie valcov a mali by sme to za týždeň hotové. Ale myslím si, že toto nie je cieľom. Pracovné prostredie je treba neustále skvalitňovať a vylepšovať a táto nová lakovňa je práve takým, povedal by som, impulzom konečne túto zmenu vykonať. Odovzdať do prevádzky nové pracovisko by sme chceli najneskôr 30. 8. 2020.

Ďalším dôvodom, prečo nestavať na „zelenej lúke“ je aj fakt, že súčasne navrhnuté miesto pre novú lakovňu si nevyžaduje žiadne stavebné povolenia, je tam len oznamovacia povinnosť. To veľmi urýchlilo tento projekt.

A koľko vás to bude stáť?

Základná dojednaná cena je 606 780 EUR + voliteľné opcie, o ktorých sa ešte technicky môžeme rozhodnúť, či ich kúpime. Z opcií sa jedná hlavne o zneškodňovaciu stanicu vôd a záchytnú vaňu a o stanicu reverznej osmózy. Tie sú v celkovej hodnote cca. 38 000 EUR. Vyzerá to však, že tieto opcie budú potrebné.

S akou kapacitou lakovne počítate?

Kapacita je stavaná na 76 000 ks / ročne v 2 pracovných zmenách. Nová lakovňa bude určená pre všetkých zákazníkov, pre veľké a ťažké hydraulické valce. Zo stávajúcich zákazníkov je to predovšetkým HMF či Liebherr. Dokonca bude možné aj uvažovať o tom, že môžeme stiahnuť domov kooperáciu práškového striekania a nahradiť

ju mokrým striekaním, ktoré doteraz z kapacitných dôvodov nebolo nejak možné. A veríme, že postupne pribudnú ďalšie nové projekty na plné vyťaženie tejto novej lakovne. Rozmery valcov, ktoré sa budú dať nastriekať sú:

dĺžka 3 000 mm,
priemer 500 mm
hmotnosť 2 000 kg.

A čo odberatelia, už si toho všimli?

Tu snáď je hodno spomenúť, že naším odberateľom sme už rozposlali krátky informačný list o tejto investícii a musím povedať, že sa to stretlo s pozitívnym ohlasom.

Naši zákazníci cez túto investíciu vidia v Charvát Strojárnach silného partnera schopného rozvoja aj v takýchto ťažkých časoch korona krízy. To ocenili a tešia sa na budúcu spoluprácu a spoločný rast. Za všetkých budem citovať reakciu jedného stáleho zákazníka Caterpillar a jedného nového, rozvíjajúceho sa Hydac:

„Congratulation on Charvat business expanding. We are delighted to see our partner is growing stronger. I will convey this good news to our team and looking forward to working with Charvat in future“.

Tian Gao, Caterpillar

„I and we as HYDAC appreciate that you will invest into new technologies for the future. That shows us that we have a strong partner in Charvat for our projects. I have a very good and close relationship to Lukas. This week the first cylinder samples will be send out from your side. We really appreciate your strong efforts to achieve that. Thank you. Stay healthy too and take care“.

Christian Hartmann, Hydac

■ Sucasna lakovna

■ Hydraulické valce Claas na lakovni

CÍLEM NENÍ KRIZI PŘEŽÍT. CÍLEM JE V NÍ PROTI KONKURENCI POSÍLIT.

Přišla krize. Přišla rychleji a silněji (umocněna koronavirem), než se očekávalo. Odevšad slyšíme - stát jedná pomalu, dejte nám víc a rychleji. Snad nejvíc jsou slyšet pravicoví politici. A to už je úplně na hlavu postavené. Abychom se pochopili, vraťme se k původnímu významu slov podnikatel a zaměstnanec.

Podnikatel je ten, který se rozhodne žít samostatně, protože si myslí, že se dokáže o sebe postarat a že vydělá víc. Zaměstnanec je naopak ten, který se smíří s tím, že vydělá méně a v případě potíží se o něho zaměstnavatel (podnikatel), potažmo stát, alespoň po určitou dobu postará. Pro rozhodnutí stát se podnikatelem nemůže být dostačujícím důvodem, že budu platit nižší pojištění, zbyde mi tudíž víc na život, ale právě ona kuráž, dávající mi důvěru, že jsem schopen postarat se o sebe sám. Ovšem principy těchto 2 statusů nelze míchat.

Nelze se stát podnikatelem a v dobré době z toho těžit a ve zlé době se domáhat podpory státu.

A to se stále děje. Být podnikatelem a starat se o sebe, znamená i mít (našetřit) rezervy na doby horší. Vždyť kde mají malí podnikatelé i velké firmy zisky z minulých výborných let? Jak to, že nejsou schopní přežít ani pár měsíců?

Často slyším – ekonomice chybějí peníze. Nechybějí peníze. Chybějí zakázky a lidi. Vždyť jaký je obraz české ekonomiky?

Většina českých zaměstnanců pracuje v zahraničních firmách nebo ve firmách, které vyrábějí subdodávky pro zahraniční firmy. Přidaná hodnota zůstává přímo či nepřímo v zahraničí. Ti z nás, kteří jsou ochotni vzdát se trochu pohodlí, jezdí pracovat do zahraničí. Tady čerpají jen školné a zdravotní služby, které jsou zde levnější. Výplaty českých zaměstnanců, které zde dostaneme, končí za zboží v zahraničních řetězcích. A když si náhodou potřebujeme půjčit, úroky platíme také zahraniční bance. Lze si představit důmyslnější formu vykořisťování?

A co dělá stát? Má panický strach z nezaměstnanosti.

Volební období je čtyřleté a není větší ohrožení voličských hlasů než nezaměstnanost. Proto nedělejme nic koncepčně (na období

kupříkladu 10 let), když se o naší vládě či opozici rozhoduje každé 4 roky. Ale to jsem utekl od tématu.

Začalo to již v r. 2019

V prosincovém Magazínu jsem uváděl, že příjem zakázek klesá od poloviny roku 2019.

Současně jsem ujistil naše lidi, že na krizi jsme připraveni lépe než konkurence. Covid 19 zapůsobil jako katalyzátor. Na následujících stránkách si můžete přečíst informace z jednotlivých firem skupiny...

NA MNĚ TEĎ JE, POPSAT DNEŠNÍ SITUACI CELKOVĚ

- 1. Zakázky v 1. čtvrtletí nám klesly o průměrně 15 %, ve 2. čtvrtletí pak o 30–40 %.**
- 2. I přes tento propad, žádná z firem není do konce května 2020 v kumulované ztrátě a celá skupina má zisk přes 50 Mio Kč. Je to pochopitelně podstatně méně než v roce 2019, ale při tak velkém poklesu zakázek to považuji za velký úspěch.**
- 3. Až do dubna jsme pracovali plnohodnotně každý den, v dubnu a květnu mají některé firmy volný pátek a čerpáme 60 % státní příspěvek.**
- 4. Pravidelně, jako každý rok, jsme zvýšili platy o 4 % a až na několik (4) výjimek, jsme nerušili pracovní místa.**

Jak jsme toho dosáhli?

- Na krizi jsme se připravovali již od pololetí 2019.
- Nepodlehli jsme nemožnému zvyšování mezd a smířili jsme se s tím, že někteří od nás odešli. Nebrali jsme za ně, stejně jako za důchodce, náhrady. Tím nám klesl počet zaměstnanců z 800 na 760.
- Silnou a cílenou akvizicí jsme získali ještě na konci loňského roku nové velké, opakující se zakázky.

■ JUDr. Jiří Charvát

Jak dál?

Těžko predikovat budoucí vývoj. Debaty ekonomických odborníků, zda krize bude mít tvar písmene V, U, L či snad S (pro mladé vizážisty) považuji za jalové. Je jisté, že po určité době dojde ke snížení celkové poptávky. To znamená, že naši konkurenti, včetně nás, budou mít méně práce.

Je logické, že čím nižší zisky měly firmy doposud, tím ohroženější je jejich existence nyní.

Některé by měly zaniknout.

To je smysl existence trhu. Dobrý ať přežije, špatný ať skončí. Zaměstnanci si práci tak jako tak najdou, vždyť zaměstnáváme 600.000 cizinců. Jenže ono k tomu tak rychle stejně nedojde.

Vláda spolu s bankami činí všechny možné kroky, aby firmy, které nejsou k žití při životě udržela. A tyto Zombie budou dál otravovat podnikatelské prostředí – nereálně nízkými cenami, zaměstnáváním pracovníků, kteří u nich stejně nic nevytvoří atd. Ale s tím nic nenadělám.

Co nás čeká a co aktivně činíme

1. Přijdou horší měsíce, zejména červenec a srpen, kdy se propadneme do ztráty (i kvůli dovoleným) a kdy spotřebujeme část v 1. pololetí vytvořeného zisku
2. Využíváme nižších cen a výrazně investujeme.
 - nová lakovna v Bardějově
 - stavební rozšíření haly na hydraulické hadice ve Zbraslavicích – čekáme 2 velké zakázky
 - rekonstrukce haly v Semilech – pro instalaci technologií pro leteckou výrobu
3. Zkvalitňujeme personál. V posledních letech jsme brali téměř každého, kdo přišel. Teď si pochopitelně daleko víc vybíráme. Jak na vedoucích, tak výrobních pozicích.

JUDr. Jiří Charvát

Meranie teploty pri vstupe do prace

CHARVÁT STROJÁRNE V DOBĚ CORONAVIROVÉ

Situaci v předchozích měsících popisuje Pavol Klimek natolik podrobně, že jsme některé základní opakující se informace mohli v dalších příspěvcích na stejné téma vypustit.

Opatrenia

Postupne, ako sa svetom začala šíriť táto pandémia, sa učinilo aj množstvo opatrení a regulácií na Slovensku, v Bardejove a aj u nás v Charvát Strojárne. Prvé opatrenia sme u nás vo firme zaviedli už koncom februára a tie naozaj prísne začiatkom marca 2020. Všetkým zamestnancom sme postupne nakúpili nejaké tie ochranné rukavice, rúška na tvár, dezinfekčné gély na umývanie rúk a pod. Nemám to presne spočítané, ale odhadom sme doteraz na to minuli už niekoľko tisíc eur. To je ale teraz menej podstatné. Napríklad, ved. VÚ a majstri vo výrobe si vyrobili jednoduché prepážky v ich kanceláriách, aby prípadne nenakazili jeden druhého, keďže prichádzajú do styku denno-denne s veľkým množstvom pracovníkov vo výrobe.

ZOZNAM TÝCH NAJDÔLEŽITEJŠÍCH OPATRENÍ U NÁS VO FIRME:

ZÁVODNÉ STRAVOVANIE:

Vstup do jedálne povinne s rúškom na tvári a rukavicami, pri stole sedí vždy iba 1 zamestnanec, odstup medzi stolmi je min. 2 metre. Zamestnanci chodia na obed po etapách, 1. skupina o 10.30 hod a posledná o 12.00 hod.

OSOBNÁ OCHRANA ZAMESTNANCOV

Od 16. 3. 2020 na základe globálneho problému COVID19 je nutná povinná osobná ochrana pre všetkých zamestnancov a to nosenie ochranných respirátorov, rúšok, šátok, šálov a rukavíc.

VSTUP DO AREÁLU SPOLOČNOSTI

Na vrátnici strážna služba meria bezdotykovým teplomerom každé ráno teplotu, všetkým zamestnancom a cudzím osobám, šoférom a pod, ktorí vstupujú do areálu spoločnosti (veľká vďaka „našej sestre“ p. Mikitovej z CHSK, ktorá nám zabezpečila 2 ks teplomerov, keďže vtedy už bol ich absolútny nedostatok).

PRIEBEH ZÁKAZIEK JE ASI PODOBNÝ U VÄČŠINY VÝROBNÝCH FIRIEM

Postupne začali ohlasovať jednotliví odberatelia rušenie zákazok a odsun doprava. Bolo to vždy z dňa na deň, jeden deň nám potvrdili, že majú stabilnú situáciu a nebudú znižovať ich výrobné plány a na druhý deň to už neplatilo, keď oznámili 30% prepad. Skôr či neskôr, postupne všetci naši odberatelia, či Claas, Liebherr, Caterpillar, Rep či HMF odstavili výrobu na 2-4 týždne. Voči rovnakému obdobiu minulého roku 2019 sme mali v mesiacoch marec a apríl 2020 prepad tržieb 27 % resp. 48 %, čo je pochopiteľné cítiť. Tomu sme aj museli prispôsobiť chod firmy. Upravil sa režim vo výrobe, obmedzila sa práca v sobotu, nadčasová práca a pod. Rovnako aj v kategóriách THP/RR. Vo zvýšenej miere sa čerpajú dovolenky z minulých rokov, čím jednak znižujeme náklady budúcich období a zároveň umožníme ľuďom dočerpať staré dovolenky.

Upratujeme

A práve toto slabšie obdobie na zákazky a prácu využívame na malú obnovu vnútorných priestorov vo výrobných hale. Robíme to vo vlastných kapacitách, ide o napr. vysrávky a maľby stien a stĺpov na bielo, natretie dverí, vrát, rozvodov na modrú resp. sivú farbu a pod. Proste také malé upratovanie doma, na ktoré nejako nie je čas počas normálnej práce.

Očakávaný vývoj

Vzhľadom na aktuálnu situáciu na trhu sú mesiace marec, apríl, máj aj jún ako tak relatívne ešte v poriadku, pri ktorých sa dá dosiahnuť dobrý hospodársky výsledok.

Potom ale prídu 2 letné mesiace júl a august, kde to už bude oveľa horšie. To si bude vyžadovať ešte prísnejšie opatrenia ako sú teraz. Ale nepredbiehajte, počkajte na vývoj situácie u našich odberateľov.

Pomoc od štátu je potrebná

Samozrejme sa snažíme využiť aj nejakú tú pomoc od štátu, ktorá vydala opatrenia na záchranu pracovných miest, aby firmy nemuseli prepúšťať. Naša spoločnosť podala žiadosť o poskytnutie finančného príspevku za mesiac marec 2020 a to v skupine 3B – paušálny príspevok na úhradu časti mzdových nákladov na každého zamestnanca v závislosti od poklesu tržieb zamestnávateľa. Za mesiac marec sa očakáva tento príspevok v hodnote cca. 30 000 EUR. Za mesiac apríl cca. 60 000 EUR. Tak uvidíme.

Aktuálny výhľad je nestabilný

Nedochádza už síce k tak dramatickým prepadom ako v minulých mesiacoch, ale stále cítiť veľkú neistotu a zdržanlivosť na trhu. O nejakom opätovnom navýšovaní objednávok môže sotva byť reč.

Koniec koncov bránia tomu aj samotné opatrenia jednotlivých štátov, ktoré len pomaly opäť otvárajú svoje ekonomiky. A hranice Európskej únie sú stále v podstate uzavreté. To určite ekonomike neprospieva. Výhľad na 2. polrok 2020 je k 14. 5. 2020 v objeme 4,6 mil. EUR, kým ešte k 4. 3. 2020 bol 5,4 mil. EUR. Pokles cca. o 15%. Z nových projektov aj počas korona krízy sme zaslali 3 nové vzorky hydraulických valcov do Claasu a 1 nový hydraulický valec do Hydacu na skúšky. V procese výroby sú vzorky pre projekt Baureihe 260 pre Liebherr. Projekt Weidemann bol kvôli tomu zatiaľ pozastavený. Sľubne sa rozbieha aj veľký projekt Solar panel pre Hydac.

Text a foto: Ing. Klimek Pavol, výkonný riaditeľ

AVHB HYDRAULIKA V OPAVĚ: OČEKÁVANÁ POHROMA SE PROZATÍM NEKONÁ

Počátek šíření epidemie byl doprovázen masivní mediální kampaní, ale relevantních informací bylo poskrovnu. A právě tyto nejistoty a obavy formovaly chování naše i našich partnerů a zákazníků v regionu.

Nakoupili jsem včas

Velmi důležitou se ukázala vize pana doktora Charváta, kdy jsme se v počátcích šíření epidemie předzásobili nakupovaným šroubením z Itálie a zajistili si dodávky materiálu pro výrobu z Polska. A to se v podstatě povedlo ještě před uzavřením hranic.

Naše výkonnost nepolevila

Na příchod epidemie do našeho regionu nebyl zcela připraven snad nikdo. A nastalo období plné improvizací a snahy ochránit naše zaměstnance. Budovu firmy jsme uzavřeli, zakázali vstup cizím osobám, úplně omezili osobní kontakty se zákazníky a dodavateli. Sháněli jsme roušky a dezinfekci. Došlo k omezení pracovního komfortu – nošení roušek, dočasné omezení ve stravování a podobně. Avšak navzdory omezením a depresivním zprávám z okolí se naši pracovníci nedali zlomit a pracují s plným nasazením. Pouze tři zaměstnanci museli zůstat doma

a postarat se o své děti v důsledku výluky mateřských školek. Výroba koncovek a objímek probíhá stále stejně. Dodavatelé služeb jako je žihání a zinkování přizpůsobili své provozy nové situaci a pracují dále, občas s delšími dodacími lhůtami. U montáží mimo firmu byly ze začátku problémy. Obavy z přenosu nemoci byly veliké. Ale díky domluvě se zákazníky a ochotě našich pracovníků se podařily překážky odstranit. Dnes montáž probíhá běžně i s ohledem na zdravotní stránku.

A jaké jsou výsledky?

Velké očekávání zastavení odběru výrobků se nekoná. V důsledku pandemie u nás došlo k 25% poklesu fakturace u prvovýrobců zemědělské a komunální techniky. Servisní organizace stále jedou a odebírají. Prodej zboží pro firmy zabývající se důlním provozem se ze dne na den zastavil. Jedinou výjimkou je OKD, ta odebírá beze změn. Většina firem uzavřela své areály, realizují

jen zaslíbené projekty a vyčkávají oživení odběrů u svých zákazníků.

Očekávání jsou jasná

Snad se ve společnosti pozitivně projeví uvolnění nařízení, spojené s novou chutí lidí žít aktivně dál. Doufám v brzké oživení společnosti, obchodu a následně výroby.

Milan Kirnig

■ Milan Kirnig

CHARVÁT CTS: 66 DNÍ NEJISTOTY NOUZOVÉHO STAVU. A CO DÁL?

Letošní rok pro nás začal úspěšně. V polovině února jsme měli zakázkami plně pokryté období do konce května. V tuto dobu jsme také řešili zajištění letošních významných výstav IFAT v Mnichově, Galabau v Norimberku a Elmia Lastbil ve švédském Göteborgu. Všechno běželo podle plánu pro letošní rok a ani na chvíli nás nenapadlo, že nepojedeme ani na jednu akci. Sice k nám ve sdělovacích prostředcích již od konce roku doléhaly informace o nějaké čínské chřipce, ale takových případů už bylo. Ani po tom, co se ta tehdy ještě nepojmenovaná nemoc dostala do Evropy a na začátku března k našim hranicím, to nijak výrazně neovlivňovalo náš život a pracovní optimismus.

Nouzový stav nás zaskočil, tak jako všechny

A potom přišlo 12. 3. 2020 vyhlášení nouzového stavu pro ČR a s tím opatření, která jsme si do té doby nedokázali představit. Najednou jsme řešili minimalizaci kontaktů mezi našimi pracovníky, s partnery a zákazníky, home office, sháněli jsme roušky, respirátory a dezinfekce a nastavovali nová pravidla pro bezpečný výkon práce dle doporučení Vlády ČR a hygieniků. První interní opatření, které obsahovalo podrobné informace pro jednotlivé úseky, jsme vydali 17. 3. 2020, další následovala dle postupného uvolňování. Opatření jsme zaváděli okamžitě, a i když se tím některé pracovní podmínky výrazně zhoršily, nikdy nebyly s jejich zavedením žádné problémy.

Stručné zhodnocení uplynulého období

Dnes, kdy píšu tento článek je 18. 5. 2020, první den po ukončení nejdelšího nouzového stavu v ČR. Je tak možné se ohlédnout a toto nelehké období krátce zhodnotit. Z pohledu nových zakázek se až do poloviny dubna dařilo naplňovat potřebné týdenní objemy. Od této doby však došlo týdně k poklesu nových zakázek o 1/3. Mírný optimismus vzbuzují poslední dva týdny, kdy se objemy nových zakázek vrátily na potřebnou úroveň. Abychom dostáli všem našim závazkům bylo potřeba řešit zásobování materiály. Nejvážnější situace byla se zajištěním hydraulických rozvaděčů, ventilů a zámků, které jsou vyráběny v Itálii a po uzavření tamních továren nebylo možné dodržet plánované dodávky. Ve spolupráci s Charvát Hykom a dalšími dodavateli hydrauliky se podařilo zajistit zásobování tak, že nedošlo k výpadkům nebo omezení výroby. Nejdůležitější pro udržení podniku v chodu jsou zaměstnanci. Proto jsme vydali na konci března informační dokument o výsledcích a vývoji ve společnosti do konce 2. Q. 2020. Pokračovat v tom budeme i nadále, snad již formou krátkých informačních schůzek.

Nechceme jenom čekat, co bude

Do plánované celopodnikové dovolené nepředpokládáme výrazné problémy. Jak však bude vypadat situace potom, lze jen velmi těžko odhadnout. Informace z firem, které se zabývají podobnou výrobou jako my je všude stejná – vydržíme do července, potom se uvidí. My nechceme jenom čekat na to, co se uvidí. Asi nejsložitější situace je s podvozky, kde po odstávce většiny výrobců jsou nové objednávky potvrzovány s termíny na listopad 2020. Naše nosiče kontejnerů není možné, s výjimkou traktorových, bez podvozku používat, takže pokles lze reálně předpokládat. Můžeme však pracovat s výhodou širokého portfolia zákazníků, kde poměrně významnou část tvoří ti, kteří montují na ojeté podvozky. Výhodou by měla být i spolupráce s našim významným zahraničním partnerem, který dodává naše výrobky do své celosvětové sítě. Využít musíme všech příležitostí výběrových řízení, každé realizovatelné poptávky a nových projektů jako je např. odtahová plošina OP 05-20 pro JÍŠA s.r.o., mechanismus CTS 06-27 pro podvozek Unimog vyráběný ve spolupráci s HEN-AG (SRN).

Až do dnešního dne jsme prošli obdobím pandemie nemoci Covid-19 bez problémů.

Poděkování za to, že tomu tak je patří každému zaměstnanci společnosti Charvát CTS a.s. a i když platí, že společně to zvládneme, sázím na odpovědný přístup každého jednotlivce k aktuální situaci. I proto chci na tomto místě zvláště poděkovat Saše Buldrové, která na začátku prakticky přes noc ušila nedostatkové roušky pro všechny zaměstnance, Mílovi Nedobitému za zajištění antibakteriálních hygienických potřeb a dezinfekce prostor a kabin podvozků a Oldovi Krskovi, který přes své dlouholeté kontakty dokázal sehnat nedostatkové materiály pro výrobu.

Jan Outlý
předseda představenstva

■ Saša Buldrová

■ Míla Nedobitý

■ Olda Křek

CHARVÁT AXL: NEMÁ SMYSL POLEMIZOVAT, ŘÍKÁ LUKÁŠ NOVOTNÝ

Informace a odpovědi na otázky v podání Lukáše Novotného

PŘIJATÁ OPATŘENÍ OD VZNIKU PANDEMIE, JAKÁ OPATŘENÍ, JAK NABÍHALA, PROBLÉMY S TÍM SPOJENÉ

Opatření jsme zavedli ihned, po vyhlášení nouzového stavu vládou ČR.

- omezení vjezdu přepravek a striktní pravidla pro pohyb v areálu,
- povinnost nosit roušku na pracovištích i v kancelářích,
- povinnost nastoupit do karantény v případě příznaků jak u sebe samého, tak u osob blízkých,
- pravidelné úklidy a desinfekce kuchyněk, toalet, umývárna a klik,
- částečné zavedení home office pracovníků v oblasti obchodu a nákupu.

Průběh od března do současnosti v oblasti zakázek, plynulosti výroby

Největší problém vnímám v odsunu již nasmlouvaných zakázek. To narušilo kontinuitu výroby a návazné fakturace. Dalším podstatným faktem je „paralyzace“ některých našich strategických partnerů a dodavatelů (nedostatek informací, zdrojů a výhledů). V uplynulém období jsme evidovali průměrně cca 10 nepřítomných zaměstnanců (nemoc, ošetřování, karanténa). Nikdo z našich zaměstnanců nebyl nakažen COVIDEM 19. Díky časovému posunu zakázek u strategických dodavatelů a omezené dostupnosti materiálu byla v měsíci dubnu nařízena 4denní dovolená a v měsíci květnu volné pátky – režim tzv. Kurzarbeit (zaměstnancům se vyplácí 70% mzdy, přičemž zůstávají doma).

Aktuální situace, výhled

Z důvodu odsunu zakázek našich partnerů klesl měsíční výhled prodeje o cca 20 %. Tato skutečnost nás přiměla akcelarovat nové projekty v „nepostižených“ oblastech letectví, důlních zařízeních a offshorových aplikacích (námořní jeřáby, větrné elektrárny a solární panely). Naším cílem je zdárně a co nejdříve dokončit tyto nové projekty, které podstatnou částí výpadky pokryjí.

Od září letošního roku očekáváme postupný restart našich stávajících partnerů, náběh nových projektů a postupné navyšování objemu zakázek. Od čtvrtého kvartálu očekáváme návrat do normálu.

STRUČNÉ CELKOVÉ ZHODNOCENÍ – ZÁVĚR

Především jsem rád, že se udržela pozitivní atmosféra našich zaměstnanců. Díky zodpovědnosti, loajalitě a pozitivnímu přístupu jsme toto těžké období překlenuli bez závažnější újmy.

Všem za to patří velké poděkování. Nemá smysl polemizovat o tom, co by bylo, kdyby nebylo. Stali jsme se silnějšími a do budoucna jsme 100% připravení.

Lukáš Novotný, produktový manažer

■ Lukáš Novotný

CHARVÁT SLOVAKIA A CORONAVIRUS

V tomto roku a najmä v ostatných troch mesiacoch naše tržby a marža dosahujú historicky najvyššie čísla.

Uvedené sa deje vďaka zákazke, ktorú sme získali v minulom roku a jej realizácia je plánovaná na obdobie rokov 2019–2022.

Z tohto dôvodu sme žiadne špeciálne opatrenia okrem vládných nariadení neprijímali a zatiaľ ani prijímať neplánujeme.

Jediné, čo sme v najakútnejšej fáze karantény museli zaviesť, bolo nútené čerpanie dovolení obchodných zástupcov z dôvodu neprijímania návštev vo výrobných podnikoch.

Výpadok objednávok na divíziu olejov je v ostatných troch týždňoch citeľný (cca 30 % z tržieb), divízia hydrauliky je zatiaľ bez výrazných zmien a objednávky prichádzajú priebežne – zrovna dnes naši výrobní pracovníci pracujú nadčas...

Michaela Mikitová
jednatelka spoločnosti

■ Michaela Mikitová

LUDĚK TÝČE: NIKDO NEMUSEL DO KARANTÉNY

Ještě nevíme, jak vše s virovou nákazou dopadne, bylo to pro každého moc těžké. Nikdo z nás nebyl a nemohl být na tuto situaci připraven. Rakovnický okres patřil k méně postiženým oblastem. Bylo zde evidováno pouze 14 potvrzených případů nákazy a poslední zaznamenaný případ byl 18. 4. 2020. Nikdo z nás nemusel do karantény.

Naši italští dodavatelé a organizace práce

Vyrábíme hydraulické agregáty a dodáváme hydraulické prvky, přičemž 40 % z celkového množství nakupovaného materiálu zajišťujeme od italských dodavatelů. I přes tuto skutečnost se montáž nezastavila a v zásadě nedošlo k vynuceným dovoleným či pracovnímu volnu. Pouze dva zaměstnanci museli zůstat doma z důvodu přerušení školní docházky, respektive zavření mateřských školek. Obchodní referentka paní Alena Valtrová vyučovala svá dvojčata, prvňáčky, částečně doma také pracovala a po návratu manžela z práce docházela do kanceláře, kde pracovala do večerních hodin. Vedoucí výroby Jirka Hubáček, jehož partnerka pracuje jako operační důstojník na Krajském operačním a informačním středisku integrovaného záchranného systému, byl nucen některé dny trávit se svoji malou dcerkou a výrobu organizovat z domova. Několik týdnů byla také omezena činnost našich obchodních prodejců. Z tohoto důvodu nebylo nutno přijímat výjimečná opatření a výroba se mohla dané situaci přizpůsobit.

V Itálii, kde se nedařilo zastavit šíření koronaviru, se 3. dubna pozastavila veškerá postradatelná výroba. Naštěstí někteří naši dodavatelé mohli ve výrobě omezeně pokračovat. Z tohoto důvodu nebylo nutno přijímat výjimečná opatření s výjimkou nutných hygienických pravidel. V této souvislosti byla také stanovena opatření, která se týkala pohybu cizích osob v areálu. Vstup osob do objektu byl zakázán a příjem a výdej zboží byl zorganizován tak, aby docházelo k co nejmenšímu kontaktu s dopravci.

K zásadnímu omezení výroby nedošlo

I přesto, že zajišťovat dodávky materiálu z Itálie bylo velmi komplikované, lze v zásadě konstatovat, že výroba během března a dubna probíhala dle plánu a k žádným závažnějším zpožděním s dodávkami nedošlo. Nebylo možno realizovat servisní výjezdy, což mělo vliv na výsledek hospodaření. V dubnu poklesla hodnota přijatých objednávek ve srovnání se stejným obdobím loňského roku o cca. 20 %, ale i přesto celková hodnota přijatých objednávek za rok 2020 je vyšší o cca 15 % než v loňském roce.

■ Luděk Týče, ředitel

V současné době dochází k postupné stabilizaci situace a všichni věříme, že se co nejdříve vrátíme k normálnímu životu.

Luděk Týče, ředitel

■ Dario Hanzl

JINÝ KRAJ, JINÝ MRAV - ANEB JAK PROŽÍVÁ OBDOBÍ PANDEMIE DARIO HANZL V CHORVATSKU

V naší zemi začaly problémy s virem koncem února. Předtím jsme jenom ve zprávách poslouchali, jak se virus šíří po Itálii. V té době nás naši italští dodavatelé ještě pořád uklidňovali. Ale již začátkem března nás dodavatelé informují, že mají určité problémy a že pracují omezeně. Už se nám nepodařilo přivést zboží, protože Chorvatsko uzavřelo hranice s Itálií, a pár dní později se zbytkem okolních zemí.

Pro firmu začaly skutečné problémy 19. března, když chorvatská vláda zakázala práci každému, kdo nemá nic společného s potravinářstvím. Proto jsme byli všichni týden doma, a to samozřejmě nejenom my ale i naši zákazníci. Po sedmi dnech došlo k problémům v zemědělství. Vláda na to reagovala tak, že umožnila práci těm, kteří patří do zemědělství. A to jsem i my, i když pouze hadice a velkoobchod (obrábění mělo zákaz práce až do 20. dubna). Začalo ale pracovat jenom pár našich zákazníků. Do práce v té době chodili jen tři lidé z deseti každý druhý den a posílali těch pár balíčků zboží. Pracovali jsme tímto tempem až do 20. dubna, to znamená celý jeden měsíc.

V Bosně jako v Chorvatsku

Na pobočce v Bosně byla situace velmi podobná té chorvatské. Naši zaměstnanci tam chodili do práce, jen když to bylo nutné, což znamenalo pouze tehdy, když měli poslat zákazníkovi zboží.

V Srbsku to bylo mnohem horší

Vzhledem ke špatné epidemiologické situaci zavádí jejich vláda 19. března zákaz vycházení (policejní hodina). Každý týden se pravidla trochu měnila, ale výsledkem bylo, že naše pobočka i všechny ostatní firmy byly tři týdny uzavřeny.

Aktuální situace

Od 20. dubna je epidemiologická situace v naší oblasti lepší, takže je všem povoleno jít do práce, ale s dodržováním přísných epidemiologických opatření. Můžeme tedy říci, že od 20. dubna pracujeme „normálně v nenormální situaci“. Díky tomu, že jsme v každém krizovém měsíci dokázali mít několik normálních pracovních dnů, měsíční výsledky u nás nejsou až tak špatné (ale to vyhodnotí p. Charvát), jak se zdálo na začátku krize. Můžeme jen doufat, že je tady u nás s tím vším konec a že se podobná situace už nikdy neopakuje.

Dario Hanzl

„Corona“ křest knihy v rouškách

TOMÁŠ CHVÁTAL: BÍLÁ MÍSTA KONCE VÁLKY (1944–1945) Válečná výroba a nucené nasazení v Semilech

Tomáš Chvátal je historik a správce sbírek muzea v Semilech. V muzeu pracuje třetím rokem. Původně se živil jako učitel výukou historie. Bývalý Pražák se před lety přistěhoval do Semil za manželkou. A místní prostředí mu evidentně sedí. Napsal během tří let v pořadí již druhou knihu. Tentokrát na téma, které nás, zaměstnance skupiny CHARVÁT, velmi zajímá. Málokdo z nás tušil, že v Semilech byla letecká výroba provozována již za protektorátu, v posledních válečných letech. A na vysoké úrovni. Objevování tajuplných míst historie je pro Tomáše Chvátala nejen prací, ale zejména posláním a velkým dobrodružstvím. A z té knížky je to znát. Autora jsme při příležitosti slavnostního „corona“ křtu knihy požádali o rozhovor.

Co vás přivedlo k tématu fabriky Zittwerke?

Souvisí to s mou předchozí praxí učitele historie. Zhruba před šesti jsem řešil s deváťáky téma dvacáté století, druhá světová válka. Pro ně pravěk. A tehdy mě napadlo začít se zajímat o to, co se dělo za války v Semilech a okolí. Přitom jsem narazil v archivu na továrnu Zittwerke, a to téma mě tak zaujalo, že už mě nepustilo. Dnes již v podstatě vymizeli pamětníci. Když se někoho v Semilech zeptáte, co to tady tehdy bylo, tak vám buď řekne, že neví, nebo něco v tom smyslu, že to byl tajný projekt a že se tady vyráběly rakety V1 a V2. A že tady zkoušeli ty motory a dělalo to hrozný hluk, který byl slyšet na dvacet kilometrů. Vše je zahaleno mlhou

Po úvodním slově pokřtili knihu společně s Tomášem Chvátalem ředitel Muzea a Pojizerské galerie Semily Miroslav Šnaiberk společně se starostkou Města Semily Lenou Mlejnkovou.

■ *Místa spjatá s válečnou výrobou v Semilech, grafika MPG Semily*

vzpomínek, zapomnění a záhad. Takže vás to přivede k intenzivnímu studiu historických pramenů, abyste se dozvěděl víc. Na knižce jsem intenzivně pracoval dva roky s tím, že tomu předcházela nějaká příprava.

Pro křest vaší knihy jste vybrali datum sedmého května. Proč?

Kniha vychází v době, kdy si připomínáme 75. výročí od konce druhé světové války. Chceme si tímto corona křtem knihy připomenout tu dobu. Zároveň si uvědomujeme, že i dnes se celý svět opět ocitl v napjaté situaci, kterou historie nepamatuje. Ocitli jsme se ve výjimečném stavu. Původně jsme dnes chtěli současně otevřít tematickou výstavu, která se váže k Zittwerke. Ovšem coronavirus naše plány s vernisáží výstavy posunul až na 17. července.

Takže kniha nezůstane jediným způsobem odhalení bílých míst?

Máme v našem muzeu dobrou zkušenost s tím, že spojujeme vydání knihy s výstavou a také s natočením dokumentárního filmu. Před dvěma lety jsme si to vyzkoušeli poprvé, když vyšla kniha o roce 1968 v Semilech. Snažíme se u každého média využít to, co nabízí. Kniha je podrobná, s mnoha fotografiemi, poskytuje dobrodružství postupného odhalování tajemna a lidských osudů, vyžaduje dostatek času. Výstava umožňuje kontakt s trojrozměrnými dobovými artefakty,

budeme se také návštěvníky snažit přenést do prostředí semilských válečných továren a ubytovacích táborů. Dokumentární film, který bude mít premiéru letos na podzim, umožní dát prostor vzpomínkám pamětníků a poskytne konkrétní představu o místech, kde se události z konce druhé světové války odehrávaly. Bude tam třeba přelet nad virtuálním modelem tábora pro 1200 nuceně nasazených zaměstnanců továrny v Semilech U Čtrnácti pomocníků. Dnes je tam policejní ředitelství.

Jak figuruje naše současná fabrika CHARVÁT AXL ve vašem příběhu?

Továren zapojených do válečné výroby bylo v Semilech a okolí celkem 6. Nebylo to v té době na místě, kde je dnes vaše fabrika. Hlavní provoz byl v největší semilské textilce v Řekách – v pozdější Koloře 01 a ještě pozdější továrně Hybler. Do blízkosti současného umístění CHARVÁT AXLU se nástupnický podnik Zittwerke přesunul až po roce 1948, a to do budov bývalé tiskárny šátků firmy Schmitt (dnes je zde pekárna). K přesunu výroby do aktuálního umístění došlo ještě později, za Technometry. Tehdy se také navázalo na výrobu dílů pro letecký průmysl, v čemž dnes pokračuje i CHARVÁT AXL. Zvláštním paradoxem dějin je pak to, že tato firma, která původně vznikla jen provizorně na dobu války, se udržela přes všechny zvraty a krize až do současnosti, zatímco místní textilky už jsou všechny dlouhá léta zavřené.

O jaký druh letecké výroby se tehdy jednalo?

V Zittwerke se vyráběly klasické pístové motory Jumo 211 a 213 pro letouny zn. Junkers. Byly to nejvyráběnější německé letecké motory druhé světové války, na svou dobu velmi moderní a úspěšné. Tvořily pohonnou jednotku známých letadel Junkers 88 nebo Focke-wulf 190. Zittwerke byla pobočkou firmy Junkers.

Kromě „běžné výroby“ leteckých motorů běžel v Zittwerke skutečně tajný program...

Produkci tajného oddělení nebudeme ale v tomto rozhovoru čtenářům CHARVÁT Magazínu sdělovat. Mohou si o něm přečíst knize BÍLÁ MÍSTA KONCE VÁLKY (1944–45) - Válečná výroba a nucené nasazení v Semilech. Ta je již nyní k dostání v obchůdku semilského muzea (208 str., 220 Kč), v semilském knihkupectví Křižovatka a přes distribuční síť Kosmas také v knihkupectvích v jiných městech.

Současně zvu všechny vaše čtenáře a jejich blízké na připravovanou výstavu v našem muzeu. Vernisáž připravujeme na 17. července 2020. Výstava potrvá až do poloviny ledna příštího roku.

Tomáše Chvátala se dotazoval Jiří Franc, foto ze křtu knihy Jiří Franc, archivní fotografie zaslal Tomáš Chvátal

■ *Dobová popiska zní Čistá rasa při práci, sbírka MPG Semily*

■ *Příjezd Rudé armády do Semil 10. 5. 1945, sbírka MPG Semily*

■ *Tajemné předměty na dvoře továrny v Semilech - Řekách, sbírky SOKA Semily*

DOSTIHOVÁ SEZÓNA ZAČALA O 43 DNŮ POZDĚJI

Podobně jako v jiných sportovních odvětvích, tak i v dostihovém sportu epidemie vyřadila dostihová závodiště v Evropě na čas z provozu. Nesmělé začátky v České republice jsme zaznamenali v druhé polovině května. Původní termínová listina začínala 5. dubna, kdy se měl v Chuchle Areně Praha běžet Gomba handicap.

ROZVOLŇOVÁNÍ OD 11. KVĚTNA

Vláda ČR schválila pravidla rozvolňování mimořádných opatření od 11. května, mezi které patří konání dostihů s maximálním počtem 100 účastníků. Na základě těchto informací Jockey Club oznámil 1. května, že dostihová sezóna bude zahájena v pondělí 18. května v Mostě, kde bude hlavním dostihem Memoriál Rudolfa Deyla. Vzhledem k maximálnímu povolenému počtu účastníků byla sezóna zahájena bez přítomnosti diváků a majitelů. Současně oznámil Jockey Club termíny prvních osmi dostihových dnů v termínech od 18. května do 3. července.

Byl vydán soubor hygienických opatření, z nichž vybíráme:

Na závodiště bude vpuštěna POUZE osoba, která ten den bude ve výkonu práce. Majitelé a diváci nebudou vpuštěni. Průkazky vydávané Jockey Clubem ČR nebudou ke vstupu platit. U vstupu budou jména těchto osob (trenéru, jezdců a apod.) napsaná na seznamu, dostanou barevný pásek a vstup jim bude umožněn pouze do určitých sektorů na závodišti. Trenér nebo jezdec, který ten den nemá svého koně uvedeného na startovní listině nebo nejzdí, nebude vpuštěn.

■ Letošní první zahajovací dostih v Mostě 18. května

Prezidium Jockey Clubu ČR schválilo 4. května také změny termínů všech klasických dostihů.

Text: Jiří Franc
Foto: Bohumil Křížan

TERMÍNY PRVNÍCH OSMI DOSTIHOVÝCH DNÍ

KVĚTEN			
18. 05. 2020	pondělí	Most	Memoriál R. Deyla (R, I)
24. 05. 2020	neděle	Praha	Gomba handicap, Velká dubnová cena (R, I)
30. 05. 2020	sobota	Karlovy Vary	II kat. pro 3 leté koně (R, II)
ČERVEN			
05. 06. 2020	pátek	Praha	Memoriál prof. V. Michala, Memoriál J. Maška (R, I)
12. 06. 2020	pátek	Most	Jarní cena klisen (R, L)
21. 06. 2020	neděle	Praha	Červnový handicap (R, II)
28. 06. 2020	neděle	Praha	Velká jarní cena, Fitmin cup - 2 letí český chov (R, L)
ČERVENEC			
03. 07. 2020	pátek	Karlovy Vary	Karlovarská dvojnásobná míle, Letní cena klisen (R, I)

18. května v Mostě a 24. května ve Velké Chuchli se zástupcům naší dostihové stáje nedařilo. Zřejmě jim to bez diváků nejde.

PREZIDIUM JOCKEY CLUBU ČR SCHVÁLIL ZMĚNY TERMÍNŮ VŠECH KLASICKÝCH DOSTIHŮ Upravené termíny klasických dostihů (zkoušek tříletých koní) v r. 2020

28. 06. 2020	neděle	Praha	Velká jarní cena (R, L)
09. 08. 2020	neděle	Karlovy Vary	Oaks (R, L)
06. 09. 2020	neděle	Praha	Derby (R, Gd-3)
25. 10. 2020	neděle	Praha	St. Leger (R, L)

NAPOTŘETÍ TO VYŠLO – DOMINIQUE S FALTEJSKEM ZAŘÍDILI PRVNÍ LETOŠNÍ DOMÁCÍ VÍTĚZSTVÍ

Problémy se zahájením letošní dostihové sezóny popisujeme na předchozí straně. Dostihové stáji Charvát se v letošních prvních dostizích v Mostě ani podruhé ve Velké Chuchli nedařilo. Čekání na první vítězství proto provázela již lehká nervozita. Ve třetích letošních dostizích, v sobotu 30. května v Karlových Varech, se to konečně podařilo. Zařídil to DOMINIQUE s Janem Faltejskem.

Byl do den plný premiér, neboť díky vládou rozvolněným restriktivním opatřením proti šíření koronaviru Covid-19 se dostihů poprvé mohli přímo zúčastnit i majitelé, uskutečnil se první překážkový dostih sezóny. Odborná i divácká s napětím očekávala letošní úvodní steeplechase. A právě DOMINIQUE si navíc Karlovy Vary vybral jako premiéru pro svůj vstup mezi překážkáře. Šestiletý valach byl doposud velice úspěšný na rovinách, pro stáj vybíhal v této disciplíně přes 900 tis. Kč. Do první steeplechase v jeho životě si vybral skvělého učitele – Jana Faltejska. Výsledek předčil (z pohledu mnohých naplnil) očekávání. Cenou Jockey Clubu ČR (III, 3700 m) se překážkový debutant jen tak lehce prošel, zhruba kilometr před cílem nastoupil a v cíli nechal své pronásledovatele šest délek za sebou. Loňský vítěz Ceny prezidenta republiky si připsal na své konto první vítězství ve steeplechase. Trenér Pavel Tůma.

K tomu Jan Faltejsk: „Dominique skákal na debutanta skvěle. Je na něm vidět, že to bere ještě trochu ploše, ale on má obrovskou třídu. A taky sílu, takže člověk se na něm cítí bezpečně. Díval jsem se na jeho rovinové starty a vím, že chodil hodně zezadu. Chtěl jsem to takhle pojmout, ale nakonec jsem se dostal dopředu o trochu dřív, než jsem si původně přál.“

(Martin Cáp, Jezdci.cz)

■ DOMINIQUE zatím v pohodě zkouší, co to je steeplechase

■ DOMINIQUE nastoupil a začíná se vzdalovat

■ Spokojený Jan Faltejsk

NIGHT MOON POPRVÉ „AŽ“ DRUHÝ

Čtyři starty, čtyři vítězství. Takhle „jednoduchý život“ měl NIGHT MOON až do letošní poslední květnové soboty.

Posledním dostihem v Karlových Varech byla praporkem startovaná super vytrvalecká Cena Hipodromu Holoubek (IV. kat., 4+, 3 000 metrů, 40 000 Kč). NIGHT MOON, objev roku 2019, zažil poprvé v životě porážku. Bojoval až do cíle, byl to nádherný a velmi těsný souboj s klisnou Westernerkou. V sedle žokej Jiří Chaloupka, trenér Pavel Tůma.

text: Jiří Franc, foto: Petr Guth

■ NIGHT MOON v souboji před cílem